

Sådd och Skogspoddens sårör

Lite allmänt om sådd

När det gäller sådd finns det minst två metoder. Ytsådd, då man lägger fröna på marken och myllsådd, då man gör en mikropreparering och myllar fröet, dvs lägger ett mycket tunt lager humus över fröet. Myllsådd är effektivare med en högre groningsprocent men tar betydligt längre tid och är mer arbetskrävande. Fördelen med ytsådd är att det går snabbt och är enkelt. Vid besvärliga förhållande kanske man ytsår en hektar per dag och om det är bra förhållande två-tre hektar/dag. Texten nedan handlar enbart om ytsådd.

Vår vanliga beskogningsmetod på Gusselborg i Bergslagen och Vassemåla i Småland är att vi planterar gran och ytsår tall mellan plantorna. Ibland blandar vi in lite granfrö också, kanske 15 %. Oftast lämnar vi också kvar 40-50 frötallar/hektar. Om vi sår utan att plantera gran ökar vi andelen granfrö. Vi markbereder nästan alltid och det gör vi med harv. Försök få en så grund markberedning som möjligt, idealet är när det är en blandning av humus och blekjord i dagen. Man vill inte ned i rostjorden, där får man uppfrysning av fröna. Förr planterade vi granen med 2 meters mellanrum, dvs 2500 gran/hektar men på senare tid har vi ökat avståndet till 4 meter, det ger 1250 gran/hektar. Men här tycker jag ståortorten får påverka hur mycket gran man planterar, ju bördigare desto mera gran. Så vi brukar variera över hygget, beroende på ståortsindex. Börja med att plantera granen, sedan så tall (ev med lite granfrö i). Räkna med 300 gram frö/hektar. 300 gram är ca 51 000 frön (ca 170 000 frön/kg) och om vi har markberett med harv har vi ca 5 000 meter harvfåra/hektar, dvs. i genomsnitt ska vi ha 10 frön/meter harvfåra. Men i praktiken är detta kanske inte optimalt, man vill inte så för nära de planterade granarna och alla platser är inte lämpliga för sådd. Fördelen med att så manuellt jämfört med maskin är ju att man väljer de bästa platserna. Vi brukar se ut de bästa platserna mellan granarna och där släpper vi ned ett antal frön. Om vi har 4 meter mellan granarna så sikta på runt 40 frön mellan granarna men fördelat där förhållandena ser bra ut. Man är ju inte heller låst att bara så i harvfåran utan man kan ju lätt så lite bredvid också.

Utmaningen vid sådd är ofta att se var man varit någonstans så man inte dubbelsår eller missar några fåror. Vi brukar antingen använda oss av blåfärgade lecakulor som vi har i fickan och slänger ned där vi varit lite då och då eller så har vi en orange sprayburk i ett hölster och så sprayar vi lite då och då så man tydligt ser var man sått. Spraya på stubbar och andra höga punkter. Det går ju också att märka ut med band var man varit. Redan efter tre veckor, vid bra förhållanden, brukar man se plantorna tydligt efter sådd.

Om marken är ytfuktig och lämpar sig för självföryngring utan markberedning så brukar vi så direkt utan någon markberedning. Det kan t ex vara en mark som består av fuktig vitmossa. Utmaning då är att hålla en bra linje när man sår. Man kan spraya i marken eller använda sig av en walktax, en apparat för avståndsmätning där man drar ut en tunn bomullstråd så man ser var man gått, ungefär som Hans och Greta gjorde.

Skogspoddens sårör

Fyll i frön i toppen av röret. Man får lugnt in 300 gram utan problem. Jag brukar hålla röret i vänster hand, en bit nedanför veven men här får man prova sig fram med det som man tycker är bekvämt. Se till att skydda fröna från fukt och regn, om fröna blir blöta så börjar de klibba ihop. Regnar det kraftigt och man upplever att fröna börjar fastna så bör man avvakta att så tills det blir torrt igen.

Ett varv på veven ger ca 20 frön. Det går att justera så att det kommer fler eller färre frön per varv. Det gör man genom att lossa lite försiktigt på insexskruven och justera den. Om man pressar den något framåt (mot botten, där fröna kommer ut) kommer det färre frön och om man pressar den uppåt mot veven kommer det fler frön. Det här ska normalt inte behövas, den är justerad från tillverkningen. Man vevar medsols om man ser röret från höger sida och snöret/linan skall vara korsad, se bild nedan. Skulle snöret/linan hoppa av är det bara att sätta dit den igen.



För mera om sådd, lyssna på Skogspodden avsnitt 1, 30, 38 & 39. Se även ett par filmer om sådd (Tallsådd & Sådduppföljning) på Youtube, sök på Skogspodden så hittar ni vår kanal där.

Hör av er om ni har frågor eller funderingar kring sådd/såröret och jag tar gärna emot feedback.

Per Jonasson

Per.j.jonasson@gmail.com eller skogspodden@gmail.com

072-244 12 56